

Теорія міжкультурної комунікації
2-й курс магістратури, 3 семестр (денна та заочна форми навчання)

Загальна кількість годин: денна та заочна форма навчання – 150.

Лектор: проф. Ребрій О.В.

Вид дисципліни: за вибором

Кількість кредитів: денна та заочна форма навчання – 5

Попередні умови для вивчення: ступінь бакалавра філології

Мета: створити теоретичну базу, необхідну для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності, підготувати студентів до самостійної розробки окремих питань міжкультурної комунікації та ведення науково-дослідницької роботи; ознайомити студентів з роллю, місцем перекладу як виду міжкультурної комунікації в умовах постійного зростання контактів між різними культурами. Курс тісно пов'язаний із циклом інших теоретичних лінгвістичних дисциплін (вступ до перекладознавства, порівняльна лексикологія, порівняльна граматики, лінгвокраїнознавство, порівняльна стилістика) і покликаний сформуванню у студентів комплексне уявлення про переклад як засіб здійснення «діалогу культур».

Основні завдання вивчення дисципліни:

– формування наступних загальних компетентностей:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність до усвідомлення та розв'язання локальних та глобальних проблем в українському та міжнародному контексті;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в тому числі на засадах різноманітності та мультикультурності;
- Здатність проведення досліджень на належному рівні;
- Здатність генерувати та втілювати на практиці або в дослідницькій діяльності нові ідеї (креативність).

– формування наступних фахових компетентностей:

- Здатність вільно орієнтуватися в сучасних напрямках і школах мовознавства, літературознавства і перекладознавства;

- Здатність до критичного осмислення історичних надбань, новітніх досягнень та перспектив розвитку філологічної науки;
- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства та перекладознавства;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- Усвідомлення сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

Зміст:

Тема 1. Історія формування теорії міжкультурної комунікації як наукової дисципліни та її головні поняття

Тема 2. Поведінковий аспект міжкультурної комунікації

Тема 3. Поняття культури. Культурні цінності та культурні норми

Тема 4. Ідеологічний аспект міжкультурної комунікації й перекладу

Тема 5. Міжкультурний характер «культурного повороту» в перекладі та перекладознавстві

Тема 6. Мова і культура: теорія мовної відносності та концепція неперекладності

Тема 7. Неогумбольдтіанство: американський та європейський вектори

Тема 8. Лексичні бар'єри на шляху міжкультурної комунікації

Тема 9. Етнопсихолінгвістика. Теорія лакун

Програмні результати навчання:

- Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості освіти та/або дослідження в конкретній філологічній галузі;
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, перекладознавстві і літературознавстві.
- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства, мовознавства та перекладознавства;
- Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні

поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;
- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються №
- Планувати здійснювати і презентувати дослідження в галузі філології на належному рівні;
Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної, міжмовної та міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівнях.

Структура: денна форма навчання: лекції – 26 год., практичні – 10 год., самостійна робота – 114 год.; заочна форма навчання: лекції – 8 год., практичні – 4 год., самостійна робота – 138 год.

Форма організації контролю: дворівнева шкала оцінювання

Мова викладання: англійська / українська

Навчально-методичне забезпечення:

1. Ребрій О.В. Теорія міжкультурної комунікації: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» факультету іноземних мов. Харків, 2022. 100 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник Київ : Академія, 2004. 344 с.
3. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
4. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : Академія, 2012. 288 с.
5. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник / укл. Попович М. М. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2012. 160 с.